

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 60/2016-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. februára 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 5 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 4 a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Tos 28/2015 o sťažnosti proti uzneseniu Okresného súdu Poprad sp. zn. 5 T 79/2015 z 20. júla 2015 o predĺžení lehoty trvania väzby po podaní obžaloby, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. septembra 2015 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej aj „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 5 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 5 ods. 4 a čl. 6 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Tos 28/2015 o sťažnosti proti uzneseniu Okresného súdu Poprad (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 5 T 79/2015 z 20. júla 2015, ktorým bolo rozhodnuté o predĺžení lehoty trvania väzby po podaní obžaloby a o zamietnutí jeho žiadosti o prepustenie z väzby.

2. Z podanej sťažnosti a z uznesenia krajského súdu sp. zn. 9 Tos 28/2015 z 31. augusta 2015 (ktoré si ústavný súd vyžiadal od porušovateľa, pozn.) vyplýva, že okresný súd svojím uznesením sp. zn. 5 T 79/2015 z 20. júla 2015 rozhodol o predĺžení lehoty trvania väzby sťažovateľa po podaní obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Poprad sp. zn. 2 Pv 122/15/7706 z 26. júna 2015 na sťažovateľa pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 14 ods. 1 a § 155 ods. 1 a 2 písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona a iné. Zároveň podľa § 72 ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) s použitím § 72 ods. 1 písm. b) a § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietol žiadosť obvineného [REDAKOVANÉ] o prepustenie z väzby na slobodu. Podľa § 81 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku neprijal písomný sľub obvineného [REDAKOVANÉ] a podľa § 80 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku neprijal dohľad probačným a mediačným úradníkom nad obvineným [REDAKOVANÉ].

Uznesenie okresného súdu sp. zn. 5 T 79/2015 z 20. júla 2015 sťažovateľ napadol sťažnosťou, o ktorej do času podania sťažnosti ústavnému súdu krajský súd – podľa názoru sťažovateľa – nerozhodol. Tento postup v konaní pred ústavným súdom sťažovateľ namieta.

3. Sťažovateľ v podanej sťažnosti s odvolaním sa na judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) konštatuje, že *„K dnešnému dňu Krajský súd v Prešove nerozhodol o mojej sťažnosti. Mám za to, že 56 dní je lehota, ktorá v rámci nášho súdnictva nemôže byť akceptovaná, pokiaľ sa rozhoduje o väzobných veciach, v ktorých sú súdy povinné rozhodovať urýchlene a bez meškania. Krajský súd v Prešove ma svojou nečinnosťou ponecháva v právnej neistote, z tohto dôvodu ani nemôžem opätovne požiadať o prepustenie z väzby.“*

4. V petite podanej sťažnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Uvedeným postupom a nečinnosťou Krajského súdu v Prešove došlo k porušeniu mojich základných práv podľa čl. 17 ods. 5 ústavy a čl. 48 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 6 a čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Týmto žiadam, aby ústavný súd Slovenskej republiky prikázal Krajskému súdu v Prešove, aby tento vo veci urýchlene konal a rozhodol, teda aby ma z väzby prepustil, resp. aby Ústavný súd Slovenskej republiky vo veci sám rozhodol a vyslovil že došlo k porušeniu mojich základných práv a slobôd a aby ma z väzby prepustil.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti, alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

7. Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu. Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

8. Z judikatúry EŠLP vyplýva, že väzba má mať striktne obmedzené trvanie, a preto má byť zaručená možnosť jej kontroly v krátkych intervaloch. V texte čl. 5 ods. 4 dohovoru použitý anglický výraz „speedily“ a francúzsky výraz „a bref délai“ (v slovenskom preklade „urýchlene“) jasne indikuje, čo musí byť v danom prípade hlavným predmetom záujmu. Aké časové obdobia budú akceptovateľné a aké nie, bude zrejme závisieť od konkrétnych okolností (Barfuss z roku 2000, bod 65, Bezichieri z roku 1989, A-164, bod 21, Sanchez – Reisse z roku 1986, A-107, bod 55, Neumeister z roku 1968, A-8, bod 24, Wemhoff z roku 1968, bod 10). Podstatnými sú predovšetkým pretrvávanie dôvodného podozrenia, že osoba pozbavená osobnej slobody spáchala trestný čin, významné a dostatočné dôvody pre toto pozbavenie a osobitná starostlivosť (urýchlenie) príslušných orgánov pri vedení konania proti nej (pozri napr. rozsudky EŠLP vo veciach Neumeister v. Rakúsko z 27. 6. 1968, strana 37, body 4 - 5; Ringeisen v. Rakúsko z 16. 7. 1971, bod 104; Letelier v. Francúzsko z 26. 6. 1991, bod 35; Kemmache v. Francúzsko z 27. 11. 1991, bod 45; Punzelt v. Česká republika z 25. 4. 2000, bod 73 a Český v. Česká republika zo 6. 6. 2000, body 74 - 76).

9. V zmysle judikatúry EŠLP ak sa o zákonnosti väzby rozhoduje na viacerých stupňoch, štát musí v zásade poskytnúť oprávnenej osobe rovnaké záruky v opravnom konaní ako v konaní na prvom stupni (Navarra v. Francúzsko, rozsudok z 23. 11. 1993, bod 28).

10. Ústavný súd v rozhodnutiach, v ktorých sa zaoberal požiadavkou urýchleného rozhodnutia o zákonnosti väzby v zmysle čl. 5 ods. 4 dohovoru a čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, uviedol, že jednotlivé lehoty sa z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlenosti posudzujú podľa všetkých okolností prípadu. V zásade však požiadavke neodkladnosti

rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, resp. čl. 5 ods. 4 dohovoru nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne.

11. Podľa § 2 ods. 6 Trestného poriadku ak tento zákon neustanovuje inak, orgány činné v trestnom konaní a sudy konajú z úradnej povinnosti. Väzobné veci sú povinné vybavovať prednostne a urýchlene.

III.

12. Zo zistení ústavného súdu vyplýva tento prehľad vykonaných procesných úkonov okresného súdu a krajského súdu pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 5 T 79/2015 z 20. júla 2015 o predĺžení lehoty trvania väzby sťažovateľa po podaní obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Poprad sp. zn. 2 Pv 122/15/7706 z 26. júna 2015 a o zamietnutí jeho žiadosti zo 16. júla 2015 o prepustenie z väzby na slobodu, neprijatí písomného sľubu a dohľadu probačným a mediačným úradníkom:

- 24. júla 2015 bolo uznesenie okresného súdu sp. zn. 5 T 79/2015 z 20. júla 2015 doručené Okresnej prokuratúre Poprad,

- 28. júla 2015 bolo uznesenie okresného súdu sp. zn. 5 T 79/2015 z 20. júla 2015 doručené sťažovateľovi a Ústavu na výkon väzby [REDACTED],

- 29. júla 2015 bolo uznesenie okresného súdu sp. zn. 5 T 79/2015 z 20. júla 2015 doručené právnomu zástupcovi sťažovateľa Mgr. Adriánovi Bobkovi,

- 5. augusta 2015 bol trestný spis okresného súdu sp. zn. 5 T 79/2015 predložený krajskému súdu na rozhodnutie o podanej sťažnosti sťažovateľa,

- 31. augusta 2015 krajský súd na neverejnom zasadnutí rozhodol svojím uznesením sp. zn. 9 Tos 28/2015 o zamietnutí sťažnosti sťažovateľa voči uzneseniu okresného súdu sp. zn. 5 T 79/2015 z 20. júla 2015.

IV.

13. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 66/98). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03). Za iné dôvody zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti treba nesporne považovať aj konkrétne okolnosti prípadu, predovšetkým intenzitu pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní dotknutého orgánu verejnej moci a ich ústavnoprávny rozmer vrátane miery, ktorou sťažovateľ priamo alebo nepriamo k pochybeniam či nedostatkom vytykávaným z jeho strany dotknutému orgánu verejnej moci svojim konaním prispel, a ich únosnosť z hľadiska požiadaviek na ochranu práva, ktorého porušenie sa namieta (IV. ÚS 62/08).

14. Z uvedeného prehľadu úkonov vyplýva, že 5. augusta 2015 bol trestný spis okresného súdu sp. zn. 5 T 79/2015 doručený krajskému súdu, ktorý prerokoval sťažovateľom podanú sťažnosť smerujúcu voči uzneseniu okresného súdu z 20. júla 2015 na neverejnom zasadnutí konanom 31. augusta 2015 a rozhodol o jej zamietnutí. Z uvedeného je zrejmé, že sťažnostné konanie na krajskom súde trvalo od doručenia trestného spisu okresného súdu sp. zn. 5 T 79/2015 na krajský súd až do rozhodnutia o sťažnosti sťažovateľa na neverejnom zasadnutí spolu 26 dní, uvedenú lehotu je možné považovať za ústavne akceptovateľnú, a to v rozsahu nosných námietok sťažovateľa uvádzaných v sťažnosti a jej petite [*„Týmto žiadam, aby ústavný súd... prikázal Krajskému súdu..., aby tento vo veci urýchlene konal a rozhodol“* (pozri body 3 a 4)]. Ústavný súd k uvedenému dodáva, že krajský súd v sťažovateľom namietanom konaní rozhodol ešte v čase pred podaním sťažnosti na ústavnom súde (krajský súd rozhodol 31. augusta 2015, pričom sťažnosť zo 14. septembra 2015 doručil sťažovateľ ústavnému súdu 16. septembra 2015,

pozn.). Ústavný súd síce nachádza neefektívny postup krajského súdu pri písomnom vyhotovovaní rozhodnutia a pri jeho doručovaní, avšak z ústavnoprávneho hľadiska tento – v rozsahu nosných dôvodov uvedených v sťažnosti („*Týmto žiadam, aby ústavný súd... prikázal Krajskému súdu..., aby tento vo veci urýchlene konal a rozhodol*“) – nedosahoval intenzitu porušenia sťažovateľom označených práv podľa čl. 17 ods. 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru. Z uvedených dôvodov bola preto sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v tejto jej časti odmietnutá pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

15. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, obdobne aj čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd poznamenáva, že konania všeobecných súdov, ktorými sa rozhoduje o väzbe, nie sú konaniami o trestnom obvinení a ani konaniami o občianskych právach alebo záväzkoch, ako to vyžadujú citované články dohovoru a ústavy. Väzobným konaním podľa názoru ústavného súdu nemôže dôjsť k porušeniu práv zaručených v čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu, že túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 5 dohovoru. Článok 6 dohovoru upravuje právo na spravodlivý proces a zásadne sa teda nevzťahuje na konanie o väzbe, pre ktoré platí špeciálna, pokiaľ ide o procesné záruky poskytnuté osobe nachádzajúcej sa vo väzbe, v zásade prísnejšia právna úprava obsiahnutá v čl. 5 dohovoru upravujúcom právo na slobodu a bezpečnosť (III. ÚS 272/03, II. ÚS 15/05, IV. ÚS 65/05, I. ÚS 256/07). Obdobne to platí aj pre sťažovateľom namietaný čl. 48 ods. 2 ústavy (III. ÚS 227/03, III. ÚS 149/04, I. ÚS 315/2010). Procesné pravidlá týkajúce sa skúmania dôvodnosti ďalšieho trvania väzby sú *ratione materiae* súčasťou čl. 5 ods. 4 dohovoru, ako aj čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy. Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú sťažnosť v tejto jej časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

16. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ostatnými požiadavkami sťažovateľa uplatnenými v podanej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. februára 2016